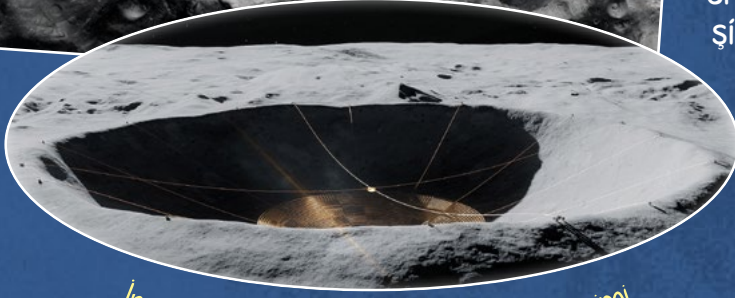

Ay'daki bazı kraterler

Ay'a Gözlemevi ni Kuruluyor?

İnşası planlanan teleskobun temsili çizimi

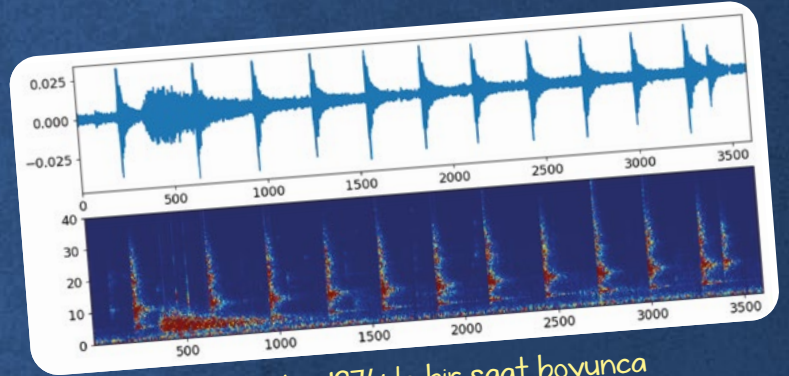
Evreni keşfetmek için en büyük yardımcılarımız teleskoplardır. Evde pencere önüne koyduğumuz, yüksek dağların üzerine kurduğumuz ya da uzaya fırlattığımız teleskoplarla evreni gözlemleriz.

Bir süredir hiperteleskop olarak adlandırılan dev teleskoplarla Ay'da gözlemevi kurulması planlanıyor. Ancak gözlemevinin Ay'a inşa etmek bu plandaki en büyük sorun gibi görünüyor. Bu nedenle şimdilik bir teleskobun Ay yüzeyindeki bir kratere robotların yardımıyla yerleştirilmesi fikri üzerinde çalışmalar yapılıyor. Teleskobun parçalarının Ay'a taşınması, inşa edilmesi ve aynalarında birikecek tozun temizlenmesi gibi sorunlara çözüm bulunabilirse proje gerçekleştirilebilecek.

Ay Depremleri

Ay yüzeyinde de depremler olduğunu biliyor musunuz? Bu depremlerin temel nedeni, Ay'da gündüz ve gece sıcaklık farkının neredeyse 250 derece santigradı bulması. Ay yüzeyi gündüz ısındığında genişir ve gece soğuduğunda büzülür. İşte bu hacim değişimleri, termal Ay depremleri adı verilen, yüzey yakınındaki küçük sarsıntılara ve çatlamalara neden olur.

1972'de Apollo 17 görevinde Ay'a yerleştirilen üç sismometreyle 8 ay boyunca termal Ay depremleri ölçüldü. Uzun zamandır incelenmeyi bekleyen bu sismik veriler yapay zekâyla analiz edildi. Özellikle öğleden sonra, Güneş en yüksek konumundan uzaklaşıp Ay yüzeyi

30 Ağustos 1976'da bir saat boyunca kaydedilen sarsıntılar

soğumaya başladığında depremlerin olduğu belirlendi. Ayrıca termal Ay depremleri dışında Apollo 17'nin iniş modülünden gelen, yapının ısınıp genişlemesiyle gerçekleşen sabah sarsıntıları da tespit edildi.

Ölçümler, yüzey altındaki malzemelerin belirlenmesi ve su buzunu aranması amacıyla da kullanılacak. Çünkü bu dalgalar, kayada ve buzda farklı hızlarla ilerler.